

Asım EKREN
Cumhuriyet Savcısı

**Polis, Jandarma, Bekçi,
Zabıta, İnfaz Koruma Memuru,
Orman-Sahil-Gümrük-Özel Güvenlik
Görevlileri İçin**

**TEORİDE ve UYGULAMADA
ZOR KULLANMA YETKİSİ
YETKİYE DAİR SINIRIN AŞILMASI**

***(ZOR KULLANMA YETKİSİNE İLİŞKİN
SINIRIN AŞILMASI)***

**FİLİZ KİTAPÇI
İSTANBUL
2024**

Ekim 2024

ISBN: 978-625-6134-44-7

BASKI - CİLT

Filiz Kitabevi Basım Yayın Dağıtım
Petrol Ürünleri Sanayi ve Tic. Ltd. Şti.
Matbaacı Sertifika Numarası: 77398

YAYINLAYAN

Filiz Kitabevi Basım Yayın Dağıtım
Petrol Ürünleri Sanayi ve Tic. Ltd. Şti.
Cemal Yener Tosyalı Cad. No: 57/A (113)
Vefa-Fatih/İSTANBUL
Tel: (212) 527 0 718
(850)441 0 359
Faks: (212) 519 20 71

www.filizkitabevi.com

bilgi@filizkitabevi.com

Yayıncı Sertifika Numarası: 77398

Copyright© Bu kitabın Türkiye'deki yayın hakları Filiz Kitabevi Basım Yayın Dağıtım Petrol Ürünleri San. ve Tic. Ltd. Şti.'ne aittir. Her hakkı saklıdır. Hiçbir bölümü ve paragrafı kısmen veya tamamen ya da özet halinde, fotokopi, faksimile veya başka herhangi bir şekilde çoğaltılamaz, dağıtılamaz. Normal ölçüyü aşan iktibaslar yapılamaz. Normal ve kanunî iktibaslarda kaynak gösterilmesi zorunludur.

ÖN SÖZ

Yasalarda sıklıkla geçtiği şekilde milli güvenliğin, kamu düzeninin, toplum sağlığının ve ahlâkının korunması, suçların önlenmesi, yargı gücünün otorite ve tarafsızlığının sağlanması gibi hususlar son derece önem arz eder. Bunun gerçekleşmesinin en önemli araçlardan birisi de gerektiğinde zor kullanma yetkisine sahip veya kolluk görevlileri diye isimlendiren (silahlı) kamu görevlilerinin gücüne ihtiyaç vardır. Bunun yanında toplumu oluşturan bireylerin kişisel güvenlik, vücut bütünlüğü, şöhret ve hakları da çok önemlidir. Bunun da gerçekleşebilmesinin en önemli araçlardan birisi de vatandaşın zor kullanma gücüne karşı güvende olmasının sağlanmasıdır. Bu iki araç yeri geldiğinde birbirini tamamlasa da bazen de karşı karşıya kalınan ve birbiriyle adeta çatışan iki durum mevcut olabiliyor. İşte bu durumun sınırlarını çizen ilgili mevzuatı ele alarak konunun anlaşılmasına karınca kararınca katkı vermeye çalıştık.

Çalışmanın; zor şartlarda görev yapan ve yasal güç kullanma yetkisine sahip başta kolluk kuvveti mensuplarımıza ve ilgili sıralı amirler, akademisyen, hâkim, cumhuriyet savcısı, avukat ve diğer hukukçu meslektaşlarımıza,kamu gücü karşısında yaşam haklarının veya vücut bütünlüğünün ihlal edildiğini düşünen vatandaşlarımıza yararlı, yasal yol gösterici bir

kaynak olmasını umuyorum. Tüm telif geliri tarafımızdan bağışlandığı için öğrencilere de katkı getirmesini diliyorum. Yazılmasında eserlerinden yararlandığım akademisyenlerimiz, bana katlanma zahmetini gösteren kıymetli eşim Hülya Hanım, katkı veren Av. Özer Alişan EKREN ve kitabın basım, yayım ve dağıtımını üstlenen Filiz Kitabevi'ne şükran, teşekkür, kolaylık ve başarı dileklerimi sunmayı borç biliyorum.

Görüş, öneri ve eleştiri için

asim.ekren@adalet.gov.tr

İÇİNDEKİLER

KISALTMALAR IX

BU KİTAPTA NELER VAR 1

Giriş..... 3

BİRİNCİ BÖLÜM

İLGİLİ MEVZUAT ve KAVRAMLAR 7

I) Kanun Maddesi ve Gerekçesi 7

A) Kanun Maddesi 7

B) Kanun Maddesinin Gerekçesi 8

C) Eski (Mülga) Kanun Maddesi 9

D) Yasa Maddesinin Kanundaki Yeri ve Tartışması 10

II) Zor Kullanmaya Dayanak Mevzuat 13

III) Suçta Geçen Kavramlar - Tanımlar 16

A) Görev 16

B) Kamu Görevlisi – Personeli 17

C) Zor Kullanma Yetkisi 17

D) Kuvvet Kullanma 18

1) Bedenî Kuvvet 19

2) Maddî Güç (Kuvvet).....	19
E) Kasten Yaralama.....	20

İKİNCİ BÖLÜM

SUÇUN UNSURLARI 23

I) Suçla Korunan Hukuki Yarar ve Suçun Konusu	23
II) Suçun Maddi Unsurları	25
A) Fiil	25
1) Görevi Kötüye Kullanma Suçuyla Karşılaştırma Örnekleri	31
2) İşkence Suçuyla Karşılaştırma Örnekleri	32
B) Suçun Faili.....	35
C) Suçun Mağduru	36
III) Suçun Manevi Unsuru.....	37
IV) Suçun Özel Görünüş Halleri	40
A) Teşebbüs.....	40
B) İştirak.....	41
C) İçtima.....	42

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ZOR KULLANMA YETKİSİNE SAHİP KAMU GÖREVLİLERİ . 43

I) Genel Olarak Zor Kullanmaya Yetkili Olanlar	43
II) Polis ve Emniyet Bekçileri	49
III) Jandarma	56
IV) Belediye Zabıtası	58

V) Orman Muhafaza Memurları.....	59
VI) Gümrük Muhafaza Memurları	60
VII) Özel Güvenlik Görevlileri	61
VIII) Sahil Güvenlik Görevlileri	63
IX) Askeri Birlik Görevlileri.....	63
X) İnfaz Koruma Memurları (Gardiyanlar).....	65
XI) Köy Korucuları	68
XII) Çiftçi Mallarını Korumakla Görevli Bekçiler.....	69
XIII) OHAL-Sıkıyönetim Kapsamında Görev Yapanlar	69
XIV) Terörle Mücadelede Kapsamında Görev Yapanlar	71
XV) Asayişe Müessir Bazı Fiillerin Önlenmesinde Görev Yapanlar	72
XVI) Vali, Kaymakam, Hakim, Cumhuriyet Savcısı, Kolluk Amirleri ..	73

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

ÖLÜMÜN GERÇEKLEŞMESİ HALİ.....	75
---------------------------------------	-----------

BEŞİNCİ BÖLÜM

SUÇUN SIKLIKLA İŞLENDİĞİ HALLER.....	81
---	-----------

I) Suçun Sıklıkla İşlendiği Uygulamalar	81
---	----

II) Suçla Birlikte İşlenen Diğer Suçlar	82
---	----

ALTINCI BÖLÜM

SUÇTA HAKSIZ TAHRİK UYGULAMALARI.....	85
--	-----------

YEDİNCİ BÖLÜM

SUÇTA HUKUKA UYGUNLUK HALLERİ.....	95
---	-----------

SEKİZİNCİ BÖLÜM

SUÇTA ZAMAN AŞIMI	113
--------------------------------	------------

DOKUZUNCU BÖLÜM

USUL HÜKÜMLERİ.....	119
----------------------------	------------

I) Şikayet-Soruşturma İzni	119
II) Görevli ve Yetkili Cumhuriyet Başsavcılığı -Mahkeme	121
III) Soruşturma - Kovuşturmaların Birleştirilmesi	123

ONUNCU BÖLÜM

KOLLUK GÖREVLİLERİNE TAVSİYELER	127
--	------------

I) Örnek Olay	129
II) Genel Olarak Tavsiyeler.....	134
A) Farkındalık	134
B) İlgili Mevzuatın Öğrenilmesi.....	135
C) Sağduyu, Sakinlik ve Sorumlu Davranış	136
D) Delillerin Tam ve Usulüne Uygun Tespiti	136
E) Adli Raporlar	137
F) İşlem Yapmadan Bırakma veya Ayrılma	138
Sonuç.....	139
Kaynakça.....	143

KISALTMALAR

AİHM	: Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi
AİHS	: Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi
AYM	: Anayasa Mahkemesi
BAM	: Bölge Adliye Mahkemesi (İstinaf)
Bkz	: Bakınız
CD	: Yargıtay Ceza Dairesi
CGK	: Yargıtay Ceza Genel Kurulu
CMK	: Ceza Muhakemesi Kanunu
E	: Mahkeme Esas Numarası
K	: Mahkeme Karar Numarası
Md	: Yasa maddesi
OHAL	: Olağan üstü hal
R.G.	: Resmî Gazete
TCK	: Türk Ceza Kanunu
Vd	: Ve devamı

BU KİTAPTA NELER VAR

(Kitap İçeriğinin Özetı)

Bu çalışmada, kolluk kuvvetleri ile vatandaşları sıklıkla karşı karşıya getiren, zaman zaman yanlış anlaşılmalara ve hatta mağduriyetlere de neden olabilen hem yürürlükteki zor kullanma yetkisine ilişkin sınırın aşılmasına dair 5237 sayılı TCK'nın 256. maddesi, hem de mülga 765 sayılı TCK'nın 245. maddesi ele alınmıştır. Bu kapsamda;

- Yürürlükteki 256. maddesinin TCK'daki yerinin tartışması,
- Suçta geçen kavramların hukuki karşılıkları,
- Bu suçun unsurları,
- Fail kısmında ilgili mevzuatında belirtilen ve başta kolluk görevlileri olmak üzere zor kullanma yetkisine sahip kamu görevlilerinin dayanak kanunlarıyla birlikte kimler olduğu,
- Suçta haksız tahrik uygulamaları,
- Zaman aşımı,
- Suç sonunda ölümün gerçekleşmesi hali,
- Bu suçun sıklıkla işlendiği alanlar veya durumlar,
- Bu suçta hukuka uygunluk halleri,
- Doktrinadaki tartışmalar,

- Usul hükümleri olarak suçta ihbar- şikâyet, soruşturma izni ve dosyaların birleştirilmesi,

- Uygulamada benimsenen-yerleşik kriterler ile örnek yargı kararları,

- Mesleki uygulamada görülen aksaklıklar ve kolluk görevlilerinin daha çok dikkat etmelerinde yarar görülen haller-tavsiyeler, ayrı başlıklarla süregelen ve güncel yüksek yargı kararlarıyla birlikte açıklanmıştır.